

*Справедли
на
Святой вечер*

Головна страва Святого вечора - це КУТЯ

*Всі її інгредієнти мають символічне значення:
зерно-символ воскреслого життя, мед - здоров'я
і солодкого життя, мак - достатку в родині.
Кутю можна приготувати як з ярої пшениці,
також для цього можна використовувати
перловку і навіть рис. Заправляти кутю також
можна горіхами, родзинками і узваром.*

*Традиційно кутю після трапези в Святий вечір
залишали на столі, так наші предки здавна
вірили, що в ніч перед Різдвом на землю
спускаються душі померлих і приходять на
вечерю до своїх родичів.*

Узвар

Узвар - найбільш традиційний напій на Різдво. Його часто використовували для куті. Узвар готують із сухофруктів: сушених яблук, груш, вишень, абрикос, слив. Пікантності напою додадуть приправи (кардамон, кориця, гвоздика) і цитрусові (лимон, апельсин), а також мед.

Вареники з капустою або з картоплею

Вареники - це теж традиційне блюдо на Святий вечір. Так як вважається, що вони повинні бути пісними, то готуємо їх з прісного тіста, можна з борошна грубого помелу. А в начинку використовуємо капусту, картоплю, в які можна додати гриби і цибулю.

Страва з риби

*Рибу можна як смажити, тушкувати,
замаринувати або зробити заливне,
запечену в духовці.*

Голубці з рисом або гречкою

Так як в Святий вечір ми готуємо пісні страви, то і начинку для голубців вибираємо без м'яса. Але можна при цьому приготувати голубці з рисом і грибами або з гречкою з засмажкою з цибулі і моркви.

Тушкована капуста з грибами

*Для тушкування підходить капуста всіх видів, яку можна
стушкувати з морквою, болгарським перцем, грибами.
Пікантності страві можуть надати сухофрукти, наприклад
чорнослив.*

Борщ з грибами або з рибою

Борщ - це також традиційна страва, яку готують на Святий вечір. Можна приготувати як звичайний пісний борщ з квасолею, заправивши його засмажкою з моркви і буряка, болгарського перцю на рослинній олії. Щоб урізноманітнити борщ, можна додати гриби будь-яких видів або рибу (карась, судак). Ще як варіант можна приготувати борщ "з вушками" з гречано-грибною начинкою.

Вінігрет або салат із синьої капусти

Вінігрет - це прекрасна страва для пісного вечора. Його можна приготувати з буряку, картоплі, моркви, цибулі, нарізаних кубиками, з додаванням зеленого горошку або квасолі, а також маринованих огірків чи маринованої капусти. Також як варіант можна нашаткувати синю капусту, приправивши її рослинним маслом і часником.

Картопля з грибами або овочеве рагу

Картоплю з грибами можна приготувати, як варену, тушковану або запечену в духовці. Дуже цікавим варіантом може стати овочеве рагу з картоплі і грибів, запечених в горщику. При цьому можна додати і інші овочі: цибулю, капусту, моркву, болгарський перець, селеру.

Пирогои або пиріжки з овочами, грибами або фруктами

Для цієї страви підійде пісне дріждьове тісто, в яке можна покласти будь-яку начинку: як тушковану капусту, так і грибну начинку, або змішані, або якщо на десерт, зробити пиріжки з вишнею, яблуками, сливами або абрикосами.

Карачун, або калач, або хліб, або пампушки

Є символом смерті та подальшого воскресіння. Наші предки пояснювали це тим, що зерно спочатку кидають у землю, де воно “помирає”, а потім проростає та дає плоди (тим самим “воскресаючи”).

Квасоля і горох

Ця страва вважається у християн символом Божої весни, відродження. Також вона символізує єдність всіх членів сім'ї, які зібралися за одним столом для святкування Різдва Христового.

Гриби

Можуть бути в будь-якому вигляді. З 12 страв на Різдво саме гриби символізують одразу дві природи Ісуса Христа: земну (ніжка) і божественну або небесну (шапочка).

Каша

Для наших пращурів каша була символом єднання та продовження роду. Саме тому її обов'язково додавали в список 12 страв на Святий вечір. А ще — це символ врожайної землі, плодючої худоби і працьовитого господаря.

